



# LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

POVARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20  
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas  
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

OBERTURA DE LA CASSA



(Dibuix de J. BLANCO CORIS.)

—Per estar al aguayt, el puesto es magnífich.

## LAS GLORIAS DEL CIERO



Un bombo diari,

## COSAS DE CASA

Si 'l sistema decimal no existís y un hom pogués valerse impunement de las mesuras antiguas, en l' actual moment histórich casi m' atreviría á dir que tinch un cap com uns *tres quartans*. Ara, recordant qu' están suspesas las garantías (¡valentas garantías!) constitucionals, y subjectantme á las disposicions vigents, no 'm queda més remey que confessar que 'l tinch... com uns *disset litros*, pam envant, pam enrera.

Perque, 'ls ho juro; ab lo que passa avuy aquí, n' hi ha positivament per fer tornar tarumba á qualsevol.

¡Es una santayna *dimissionaria* que tomba d' espatllas!....

Que en Rodoreda ha dimitit.

Que en Rodoreda no ha dimitit.

Que es un fet la dimissió de 'n Rodoreda.

Que la dimissió de 'n Rodoreda es un *desfet*.

Que sí que ha presentat la dimissió.

Que l' ha presentada, pero luego l' ha anada á retirar.

Que en Rodoreda naps....

Que en Rodoreda cols....

Que en Rodoreda....

Potser desde 'ls temps de 'n Prim no s' havia parlat tant y ab tant interés d' una persona, com aquests derrers días s' ha remenat el director de la estrepitosa banda municipal.

En la premsa, en los teatros, en los cafés, en el seno de la familia.... per tot lo nom de 'n Rodoreda ha ressonat, y per tot s' ha discutit y fins disputat sobre la séva actitud.

Jo opino—encara que á aquest enterro ningú m' hi ha convidat, vull pèndrehi cerilla—jo, dich, opino que 'l problema de la banda municipal podria solucionar-se ab una senzillés tan encantadora com econòmica.

¿De qué 's tracta aquí?

¿De acceptar ó no acceptar la dimissió del actual director? ¿De nombrarli immediatament un substitut? ¿De portar d' una manera definitiva la pau als ànims de la banda.... y dels barcelonins?

Pues no hi ha res tan breu, tan ràpit y tan barato com *cortar*—segons diuhen los castellans—*por lo sano*, suprimint, no sols la plassa de director, sino la banda en *totum*.

Al fi y al cap, dadas las circunstancias que ara com ara atravessém, crech que la ciutat no necessita que ningú li toqui res.

Barcelona—vostés dirán si tinch rahó y si poso oportunament el dit á la llaga—Barcelona, avuy no está per músicas.

¿Per qué, donchs, n' ha de mantenir una, que á més de ser un planter de disputas y conflictes, li costa un ull de la cara?

\*\*\*

Diuhen que una desgracia may vé sola, y encara que equiparar las desgracias ab las dimisions denota potser una elasticitat excessiva, cal convenir ab que las dimisions, per lo que 's veu, també van á parells.

Durant tota la senmana hem sentit la mateixa cansó:

—L' arcalde 's retira. No fa renuncia del séu càrrech d' un modo ostensible y categòrich; pero gira visiblement l' esquena á la Casa gran, y 's disposa á demanar una llicencia que durará un mes, ó dos, ó un any....

Ningú ha dit: *ó un sigle*, perque desgraciadament els arcaldes no son elefants, ni ballenas, y 's moren regularment avants dels cent anys, ab la mateixa frescura que si fossin burots ó repartidors d' entregas.

Pero apenas s' ha escampat lo rumor d' aquesta retirada misteriosa, enlassada ab los ecos d' una conjura contra l' arcalde, la fama ha fet ressonar la seva àurea trompeta, y ha pregonat que aixó de la retirada y la dimissió del senyor Nadal es una fantasia sense cap ni peus.

—¡Si senyor que dimiteix!—han replicat alguns d' aquests que tot ho saben.

—No senyor,—han contestat altres, tan ben enterrats, ó més, qu' ells.

—Ja veurán com sí.

—Ja veurán com nó....—

Y en mitj de tot aixó, ningú s' ha recordat de que á la ciutat li importa tres pitos que dimiteixi, ó no dimiteixi, ó 's retiri, ó no 's mogui del puesto, ó 's fassi frare de la Trapa.

Perque—me sembla que aixó ja pot dirse, sense perill de que la guardia civil hi intervingui,—á Barcelona lo mateix li es que mani en Nadal, que en Sant-Esteve, que 'l negre de la Riba.

¡Está tan convensuda de la poca eficacia que

aquests cambis han de tenir en la séva desguitarrada existencia!....

Per lo tant, ja ho sab lo senyor Nadal: dimiteixi, no dimiteixi; quedis, no 's quedi; á nosaltres ens té perfectament sense cuydado y no 'ns vé d' aquí.

¿Qué pot succehir? ¿Que si se 'n va aquest arcalde 'n vingui un altre que sigui pitjor?

¡Es molt difícil!....

\*\*\*

En aquest punt de la *crònica* de la senmana 'm trobo, quan rebo una carta, que, *urbanisada* una mica, vé á dir lo següent:

«Sr. Director: Vehí de Sans y president d' una »societat recreativa, necessito que vosté 'm tregui d' »un dupte en que las circunstancias m' han posat.

»Quan l' últim Carnaval, á mitjos del passat Febrer, vam resoldre celebrar quatre brometas de carácter públich, per divertirnos honestament á la »mida de las nostras forsas.

»Nosaltres,—val á dirho—titubejavam bastant, »dihentnos que no semblava gayre correcte aixó d' »armar broma y xirinolas, haventhi empenyada á »Cuba una guerra exterminadora, en la qual hi lluytan no pòchs del nostres germans. Pero la lectura del *Diluvi* del 16 de Febrer vingué á tranquilisarnos d' una manera absoluta.

«Ocupantse d' aquest assumpto, deya aquell día 'l »periódich de la plassa Real:

»Lo de la guerra de Cuba es un pretexto...

»El pueblo.... no está dispuesto ni mucho menos á »secundar la campanya de la hipocresía, y en esto »hace bien, porque ¿acaso pueden aliviarse algo las »incomodidades de nuestros hermanos que pelean »en Cuba con la supresión del Carnaval?

»El pueblo desprecia la campaña de la hipocresía, »y....»

»Y vaja, que vam quedar tan convensuts, que 'ns vam llansar al Carnaval en cos y ánima.

»Pero ara figuris vosté que arriba la festa major del poble; tractém d' organisar una mica de xibarrí, y mentres estém ultimant lo programa, vé 'l mateix *Diluvi* (día 24 d' Agost) y 'ns clava alevosament pels nassos aquest terrible *suelto*:

«...en las presentes criticas circunstancias porque »atravesia España, no deberían celebrarse estas fiestas, pues resulta un escarnio ó un amargo olvido »para los soldados hijos de estas poblaciones (en que »se baila, se ríe y se canta) que están vertiendo su »sangre en Cuba.»

«Llavors va dirnos que feyam bé divertintnos.

»Ara assegura que 'l divertir-se es un escarni.

»¿En qué quedém? ¿Quína afirmació es la que val?

»¿Vol ferme vosté 'l favor de donarme la solució d' aquest logogrifo?»

Hasta aquí la carta, á la qual jo no hi poso ni hi trech res.

Tocant á la solució del problema, me sembla que l' atolondrat comunicant, en lloch de demanármela á mí, hauria de reclamarla al propi *Diluvi*.

Aquesta classe de nusos sols pot desferlos lo mateix que 'ls ha fet.

A. MARCH.

## TAPA-FORATS

En l' altar de *San Francisco* han sortit unas esquerdas....  
—Tápalas, com diu el ditxo, ab unas cortinas verdas.

De tan d' escriure en Palous tenia 'ls dits fets malbé

y son pare ho va sabé  
y li va comprá esclops nous.

—No me sabrias di pas  
quina hora ha tocat, Pagés?  
—Antes dígam.... con quién vas  
y te diré quina hora es.

E. V.

## NOTAS D' ISTIU

### COM SE VIATJA PER SUISSA

Coneixent la facilitat, la comoditat y l' economia ab que 's viatja per los ferro-carrils suïssos, lo lector espanyol farà comparacions degudas y no podrà menos de dir:

—No, lo qu' es á Espanya no tindrem may aquesta ditxa.

Las companyías que son deu ó dotze incluhinhi las de vapors que navegan pels Llachs están totas avingudas y no per explotar al viatjer, sino per atendre ab esmero y obsequiarlo ab verdaderas gangas de carácter permanent. Fins aquellas empresas que paralelament recorren un mateix trajecte, com succeheix ab certas líneas férreas y ab determinats vapors, que sembla que s' haurían d' odiar á mort, están perfectament concertadas. A Suïssa 'ls gerents de ferro-carrils de la naturalesa dels Planás, ni son coneguts, ni 's comprenen. Res de competencias; res tampoch de imposicions ni abusos.

En todas las estaciones s' expendedeixen bitllets de anada y tornada de un punt al altre á preus fabulosament baratos. Pero hi ha ademés un' altra combinació, la dels viatjes circulars, qu' es la que utilizan los turistas en sa inmensa majoria, y de aquesta es de la que vull parlar especialment.

Pera aquests viatjes que permeten seguir casi tota la Suïssa, no hi ha norma previament trasada: cada passatjer se combina 'l viatge que millor li escau, á qual efecte en lo despaig de l' estació li entregan gratuïtament un mapa que conté uns 200 itineraris y un llibret en lo qual se detalla 'l recorregut y 'l préu de cada un d' ells en las tres classes, y ademés una fulla en blanch perque 'l passatjer pugua fer la demanda dels bitllets que necessita.

A las tres ó quatre horas d' entregada la fulla, reb lo passatjer la colecció de bitllets-talons, degudament cusits y pot comensar lo viatge, disposant per ferlo de 45 dias.

Lo mínimum del recorregut está fixat en 200 kilómetros: l' excursió que jo vaig combinar ne comprenia més de 1,000, incluhinhi dos ascensions per ferro-carril de cremallera, l' una á Lau-

terbrunnen y Grindelwald y l' altre al famós Pilat... Donchs jo mateix no sabia avenirme'n al considerar que podria visitar lo mes notable de Suïssa per la friolera de uns 62 franchs y alguns céntims.

Naturalment, un viatge tan barato no 'l feya en primera, ni en segona, sino en tercera classe. (En primera m' hauria costat lo doble, que tampoch es car.) Pero en tercera á Suïssa s' hi vá bé; pel méu gust millor que á Espanya en primera, sobre tot al istiu.

Y la classe tercera té ademés la ventatja per tot extranger observador de que ajuda á coneixer á la gent del país, al verdader poble de la terra que s' atravessa.

Vaig comensar mon viatge rodó sortint de Ginebra per anar á Lausana, y com per tot arreu ahont hi ha líneas paralelas, lo mateix taló del carnet m'

### LO QUE DIU TOTHOM



—Vaja, aquest cop de LA ESQUELLA es un valent cop d' artista...  
¡Miréu que n' es de bonich el Barcelona á la vista!

TIPOS ARGELINS.—ORAN



Dona del poble.



Un bordegás.



Un recader.



Venedor de periódichs.

autorisava per pendre la que millor m' escaygués, sense limitacions. Tant en lo ferro-carril que voreja 'l llach, com en las dos líneas de vapors que l' atravessan, l' una costejant la ribera de la dreta y l' altra la de la esquerra, per tot arreu sería igualment ben rebut, sens més que posar de manifest al revisor, en quant se presentés á demanarme 'l bitllet, lo primer full del talonari.

Res de anar previament al despaig á sellar lo taló, res de molestias, ni engorros: per emprendre 'l viatge basta entrar en lo vapor ó ficarse al tren, y res mes.

Durant la travessia ó 'l viatge 'l passatjer té dret de detenirse en las estacions intermedias que vulgui. Lo tren ó 'l vapor s' aturan en un dels molts

sitis d' atractius hermosos, encantadors, en que tant abunda la Suissa: la Guía que consultin, vos adverteix que allí hi ha alguna cosa digna de ser vista ó admirada; donchs allí baixéu sense necessitat de advertir á ningú, y podréu continuar lo viatge en lo tren ó 'l vapor próxims, pocas horas després, ó bé al día següent ó als dos días ó quan tinguéu per convenient. Lo taló del carnet que compren un trajecte determinat no 'l talla 'l revisor sino després de haver sortit de l' estació anterior á la de arribada.

En tals condicions lo viatge resulta distret, recreatiu, variadíssim.

Y com en totas las estacions hi ha montada una secció á cárrech del *concierge* ó porter, que s' encarga de guardar l' equipatge al ínfim preu de deu

céntims diaris per cada bulto, desembrassat d'obstacles empren lo passatjer la caminata á través de las ciutats, dels poblets, de las campinyas ahont ha tingut á bé detenirse, segur de trobar l'equipatge intacte, quan se presenti de nou á l'estació pera continuar lo viatge.

En las estacions de las ciutats de alguna importancia s'hi troba ademés una oficina de informacions. Qualsevol passatjer pot demanar las noticias que cregui necessarias, tant respecte á excursions á fer, medis millors de realisarlas, curiositats á visitar, preus de las fondas, etc., etc.; com també respecte á l'adresa de qualsevol persona qu' en la ciutat resideixi. A Berna vaig demanar la de un bon catalá, comerciant de vins allí establert, y 'l director de l' oficina, no content de apuntarme en un paper la direcció, va sortir al carrer y ab gran sollicitud va dirme:—Tiri per aquesta via fins á aquella torre: allá torci á l'esquerra, y en lo número 14 trobará l'establiment del Sr. Badía.

Aquest servey tan útil es enterament gratuhit, tan gratuhit, que ni s'admeten propinas.

\* \* \*

A pesar de pendre bitllet de tercera, qualsevol passatjer pot cambiar de classe, durant lo trajecte, sens mes que avisar al revisor, el qual li dona un suplement. No es precís pendre 'l cambi de classe

per tot lo trajecte, sino per la part d'ell que 's tinguin per convenient per petita que sigui, encare que 's vulgui de una estació á l'altra.

Aixó facilita 'l poder menjar durant lo viatge en los magnífichs restaurants de primera classe establerts en los vapors dels Llachs, ó en lo wagó-restaurant que arrossegan los trens de llarch recorregut. Aixís vaig tenir ocasió de ferho, en lo trajecte de Basilea á Lausana, qu' es molt llarch: un suplement de Neuchatel á Iverdón que 'm costá menos de un franch ab tot y compendre més de una hora de marxa de tren rápit, em permeté passar de tercera á primera, pera esmorzar en lo wagó restaurant ab tota comoditat.

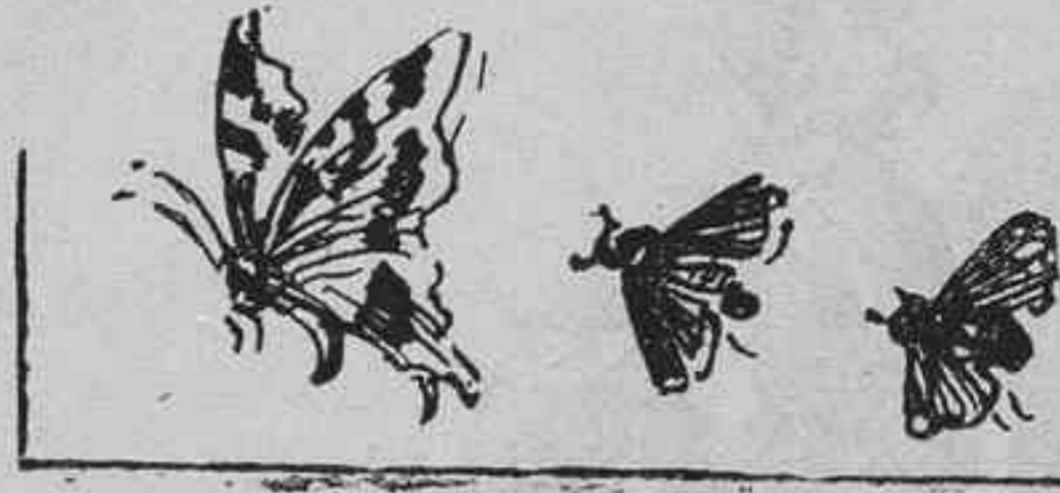
Vagin á contar á las empresas espanyolas totas aquestas facilitats concedidas als passatjers sense distinció de classes, y de fixo respondrán:

—A Espanya aixó no es possible.... ¡Estaríam frescos!... Tothom viatjaría en tercera.

Igual que á Suissa: casi tothom hi viatja.... Pero ¿y qué? Dugas terceras valen una primera... y á Suissa ja no son dugas, sino dugas dotzenas de personas que transitan per gust per cada una de las que ho farían per obligació. Sense aquestas facilitats la gent no 's mouría de casa séva.

Y las empresas no tenen que arrepentirse'n: totas reparteixen bons dividendos als séus accionistas, y no es fácil que 's dongui may l'exemple de que ha-

## PAPALLONAS Y BURINOTS



—Surts de caseta,  
donas un pas,

y... anda, dos homes  
al teu detrás.

## UN NOU OFICI MUNICIPAL



—Es l'empleo que buscava.  
¡Quína vida, si durava!

jan de fer la forcosa al govern, demanant pròrroga de las sévas concessions ó altrás gangas pel mateix istil.

Los carruatjes de tercera son per l'istil dels wagons de l'antigua línea de Vilanova; pero mes còmodos y espayosos. Dividits en dos compartiments, l'un pels fumadors y l'altre pels que no fuman, tenen lo pas al mitj que conduheix á las plataformas, y en cada banch s'hi poden seure còmodament dos suïssos dels mes groixuts sense que 's rossin: entre l'un y l'altre encare hi cab el sombrero. Los passatjers que seuen uns enfront dels altres, no 's tocan de genolls, ni molt menos han d'empeçonar, com succeheix en casi tots los wagons de segona classe que circulan encare per las líneas de la companyia del Nort. Sobre 'ls assientos s'extén la xarxa per colocarhi 'ls equipatjes, y entre las finestretas que no admeten lo diminitiu perque son molt grans, hi ha una fatera per penjarhi 'l barret.

Per dessota dels banchs passen los tubos caloríferos que s'utilisan al hivern, y en la testera hi ha un aparato per graduar a gust del viatjer la ventilació dels wagons. Qualsevol diferencia que puga haverhi entre 'ls passatjers sobre si 'ls cristalls de las

finestretas han d'estar ó no tirats, la dirimeix lo revisor que circula continuament de un wagó al altre.

En lo punt que marca la divissió entre 'ls fumadors y 'ls que no fuman, s'hi troba 'l gabinet y 'l lavabo.

Y en moltas líneas, fins hi ha un llibre en cada wagó plé de vistas y descripcions dels sitis mes interessants y pintorescos que atravessa la vía, ab anuncis de las fondas que poden utilisarse.

Lo fré automàtic es general, no menos que 'l sistema de iluminació pera passar túnels ó viatjar quan s'ha fet fosch. En algunas líneas la iluminació es elèctrica, y s'encen quan es necessari, desde la locomotora.

Los trens marxan sempre ab rapidés y son puntualíssims: tots están matemàticament combinats, y en las estacions de conjunció de algunas líneas, se dona 'l cas freqüent de veure'n entrar tres, quatre y hasta cinch á l'hora: los passatjers passen de l'un al altre, segons la direcció que portin, y als poch moments los trens tornan á sortir, cada hú pel seu destí corresponent, sense necessitat de las paradas espanyolas capassas de acabar ab la paciència de un sant.

Aixís es com se viatja per Suïssa, per aquest país privilegiat, que tants beneficis deu á la mare natulesa; pero que 'n deu també no poch a la activitat, á l'intel·ligència, á la formalitat y á la dretura dels homes que 'l poblan.

P. DEL O.

## ¡BARRA!

LEMA:—Personas de totas classes  
a pendre la fresca van  
donantse per quatre quartos  
la importància de un sultán.

(De un ventall antich.)

Tanta era la calor que un cert diumenje dins del meu pis sentia,  
que á la dona vaig dirli: Mira, arréglat y aném á buscar fresca desseguida.  
Al cap de poca estona ja 'm trobava al carré ab la quitxalla y la Francisca;  
y alegres Rambla amunt tots junts anavam, procurant ferne vía,  
pera escoltar la banda que á la Alhambra dels grans y dels menuts fá las delicias.

¡Que bé s'estava allí! ¡quína fresqueta!  
un ventitjol corria saturat de sá oxígeno agradable,  
que dona al respirarlo nova vida.  
Satisfet d'aquell quadro tan pòetic,  
y recreat per tant dolsas melodías passo revista als céntims, y al poch rato seyam á las cadiras,  
y jo com un milord tot repapantme llegint anava 'l diari *Las Noticias*;  
la dona contemplava l'*alta goma*,  
que ja no cal pas dirho, es aygalida.

No crech que més barato en lloch se puga disfrutar de més ditxa;  
pero com que á n'el mon may se te tota,  
turbant nostre repós allá venia un aixám de senyoras ab sombrero,  
que 'ls modos no 'ls coneixen ni de vista.  
Sens desplegar 'ls llavis,  
desplegan del darrera las cadiras;  
s'assentan devant nostre,  
quedantnos per encant á última fila.

Vostés potser dirán ¿per qué la queixa no dava al cobrador tot desseguida?  
No ¡cá! vaig torná 'l xasco dant l'esquena á n'aquellas presumidas,  
y vam passar la estona que 'ns quedava

veyent rodá 'ls tranvías,  
y per cert que un tant plé de gent anava  
que al pujá una senyora, desseguida  
molts joves s' aixecaren, y ab agrado  
l' assiento li oferían.  
¡Bravíssim' bon contrast, entre mi deya  
¡bella galantería!  
Deu no vulga que un día vos la paguin  
ab la amabilitat de mas vehinas.

ALBERT DEL ROS.

## Acudits

Entra un cego á una botiga de planxadora y diu:  
—Deu los guard: ¿qué volen que 'ls toqui avuy?  
¿Vólen que 'ls toqui la *Dolores*?  
La mestressa li respón:  
—Avuy si que no la podrá tocar.  
—Y aixó ¿perqué?  
—Perque no ha vingut.

F. S. (NAS DE VICARI.)

—Papá ¿que volen dir las tres esses que posas al  
final de cada carta?  
—Sempre serás salvatje!

FILFERRO.

—Ola, Pepet. ¿Qué t' ha escrit el teu germá?  
—Sí.  
—Y que 't diu de mí?  
—Diu que no vá rebre la carta en que li demana-  
vas els dinés.

F. P.



Senmana magríssima.

La vida del art  
está interrompuda:  
no hi ha novetat.  
La gent que no *emigra*  
buscant lo fullám  
de pins y rouredas  
y l' ayre dels camps,  
se queda á caseta  
sufrint y plorant,  
y 'ls nostres teatros  
ó be están tancats  
ó tenen prou feyna  
per anar tirant.

Perque, ab tot, no diguin  
que 'ls deixém en blanch  
l' espay que LA ESQUELLA  
destina á aquest ram,  
aném á donarlos  
depressa, volant  
tres ó quatre notas  
de lo poch que hi ha.

TÍVOLI.—Per ara  
sembla que ha callat  
la hermosa *Dolores*  
del mestre Tomás.  
¿Qué se 'ns hi prepara?  
¿qué se 'ns donará?  
Segons los que ho saben  
diu que... no se sab.

NOVEDATS.—L' *Aida*

obrirá demá  
la nova campanya  
d' ópera á tres rals.

ELDORADO.—S conta  
que prompte hi vindrá  
lo famós Novelli,  
l' actor sens rival,  
l' ilustre Messias  
dels amichs del art.  
La temporadeta  
se comensará,  
segons sembla, á mitjos  
d' aquest mes entrant.

NOU RETIRO.—Mutis.

ESPANYOL.—La má  
de 'n Pérez Cabrero  
lo fa marxá avant.  
(Nota:—Lo preu d' entrada  
ara s' ha doblat.)

GRAN-VIA.—La colla  
dels braus italians  
segueix fent proesas  
y dantnos la *mar*  
d' óperas de punta.  
Y com que 'l que 'n sab  
sempre puja á sobre,  
hem de fer constar  
qu' en mitj de la calma  
que hi ha en totas parts,  
la *troupe* de 'n Grossi,  
sense fer reclám,  
avuy es el *ama*....  
y punto final.

N. N. N.

## L' ALEGRÍA DEL SOL

Fantasiant.

I

He obert aixís que m' he alsat  
de bat á bat el balcó  
y m' he sentit inundat  
de perfums y de claró.

—M sembla que 'l Sol está  
més alegre que cap día;  
m' agradaria trobá  
la causa de sa alegría.—

M' he dit, y li he preguntat:  
¿Cóm es qu' estás tan content?  
Ell ni un mot m' ha contestat  
y se m' ha quedat rihent.

II

Meditava jo, ditzós,  
ab suposicions extranyas  
mentres 'l Sol majestuós;  
ha anat daurant las montanyas:

—¿Potsé es, que, al donar la Terra  
la volta que dona al día,  
ha vist que tot, per plá y serra,  
ab esplendidés floria?....

¿Potsé está content perque  
ha vist totas las nacions  
progressar juntas?.... ¿Potsé....  
pero, cá, son ilusions.

Lo que 'l Sol avuy ha vist,  
sempre, eternament ho veu.  
Un panorama molt trist:  
miseria per tot arreu,

germans que ab germans s' enganyan  
y religions que 's detestan  
y comerciants qu' escanyan  
y jornalers que protestan....

III

Y quan la tarde moría,  
el Sol als núvols daurava  
y el paysatge s' enfosquia,  
encara no m' ho explicava.  
Més, de prompte se m' acut



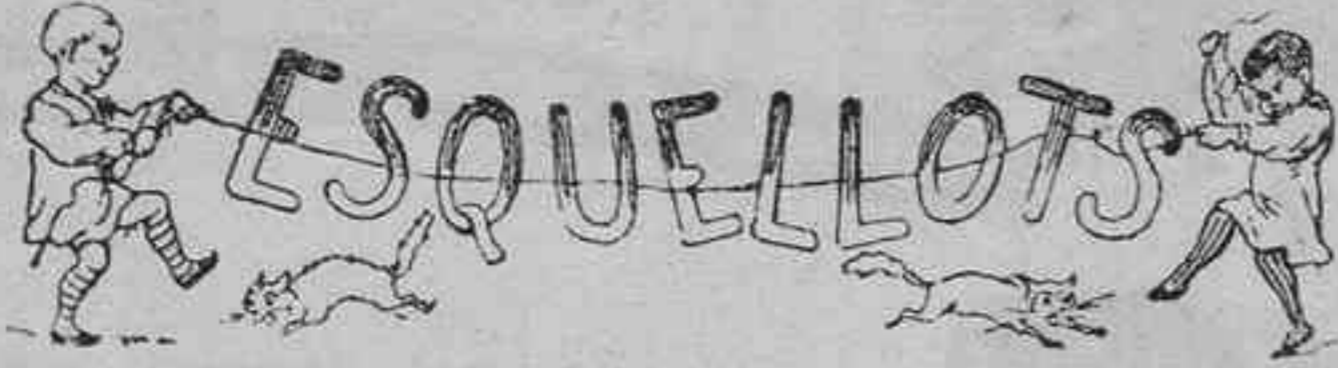
LA VIDA A PARIS (per J. SALA.)



A la plassa Maubert.—Negociants.... de puntas de cigarros

¿Qui sab si aixó es resultat  
d' un amor desconegut  
que viu en la immensitat?  
Llavors li he dit, molt baixet,  
per ser pregunta indiscreta:  
—Aixó es que Venus t' ha fet  
avuy la mitja rialleta (?)—  
No sé si li he endevinat,  
sols sé positivament  
que tot vermell s' ha tornat...  
y que s' ha amagat rihent.

MAYET.



Del famós *Diluvi*:

«Una de las consecuencias tan curiosas como naturales del desarrollo de los tranvías eléctricos en América, es el mejoramiento del estado social y del valor moral de los conductores, por exigir la conducción de un motor una inteligencia más desarrollada que la necesaria para guiar un tronco de mulas ó caballos.»

Ja ho saben los cotxeros del tranvía del inglés.

Després de haverlos tractat de la manera que tots recordan en lo célebre dinar ab que va obsequiarlos el Sr. Laribal, amo dels Banys Orientals y del *Diluvi*, ja 'ls comensa ara á extendre las dimissorias, pel día que l' inglés pugui establir la tracció eléctrica.

Per conduhir un motor de aquesta classe no tenen l' inteligencia prou desenvolupada, ni 'l valor moral prou elevat.

Aixís ho afirma 'l *Diluvi*, afrontant en obsequi del seu gran amich inglés l' animadversió de la gent de xurriaca.

Segons la última llista publicada pel Colegi de advocats tenim á Barcelona la friolera de 798 advocats, dels quals 461 exerceixen la professió.

Dat que Barcelona conti 300,000 habitants, toca un advocat per cada 678 individus, y dat que 'l promedi de cada 5 individus constituheix una familia, hi ha un advocat per cada 135 familias.

¡Qué desgraciada sería Barcelona si no hi hagués mes advocats que plets!

Llegeixo:

«Alguns comerciants se 'ns queixan de que desde fa algun temps notan la falta de mercancías en la línea férrea de Navarra, y especialmente en las estaciones de Noain, Pamplona y otras.»

Naturalment que aquestas faltas no poden atribuirse als empleats, sino al material detestable que s' emplea.

Son tan vells los wagons de la companyia del Nort, que per forsa han de criars'hi *ratas*.

Un tribut de condol deu L' ESQUELLA DE LA TORRATXA al distingit y popular professor músich don Joan Escalas, que morí la senmana anterior, víctima, segons hem sentit dir, del fallo donat temps enrera pel Jurat de oposicions á las plassas de professors de la Banda Municipal.

D. Joan Escalas qu' era en realitat un flautista com pochs n' hi ha, no pogué pahir lo fallo que 'l deixá sense plassa.

La seva mort ha sigut molt sentida per tot Catalunya. L' orquesta del Sr. Escalas recorria las prin-

cipals festas majors, sembrant arreu l' alegria entre 'l jovent aficionat á la ballaruga. Ningú com lo senyor Escalas sabia compondre unas pessas tan rexinoladas, tan ayrosas, tan vivas, qu' ellas solas estavan dihent:—Balleume!—fins als que no saben donar un vol de wals, un saítet de schotiss ó un pas de rigodons ó de llancers.

\* \*

L' orquesta Escalas continuarà, segons sembla, favorint las festas majors y utilisant com sempre l' abundant repertori del mestre.

Pero durant un any, á lo menos, será precis que hi vajan ab los instruments endolats.

Lo Sr. Escalas bé 's mereix aquest carinyós tribut,

M' agrada la frescura del Ajuntament de Sant Martí de Provencals.

Per saldar las sevas trampas ha anat emitint láminas y mes láminas, y á pesar de haver contret en distintas ocasions formals compromisos ab los seus acreedors, ni paga un céntim d' interés, y encare que procedeixi al sorteig de las que deuria amortisar, la veritat es que no n' amortisa ni una.

Aixó del sorteig no es mes que una *rifada*.

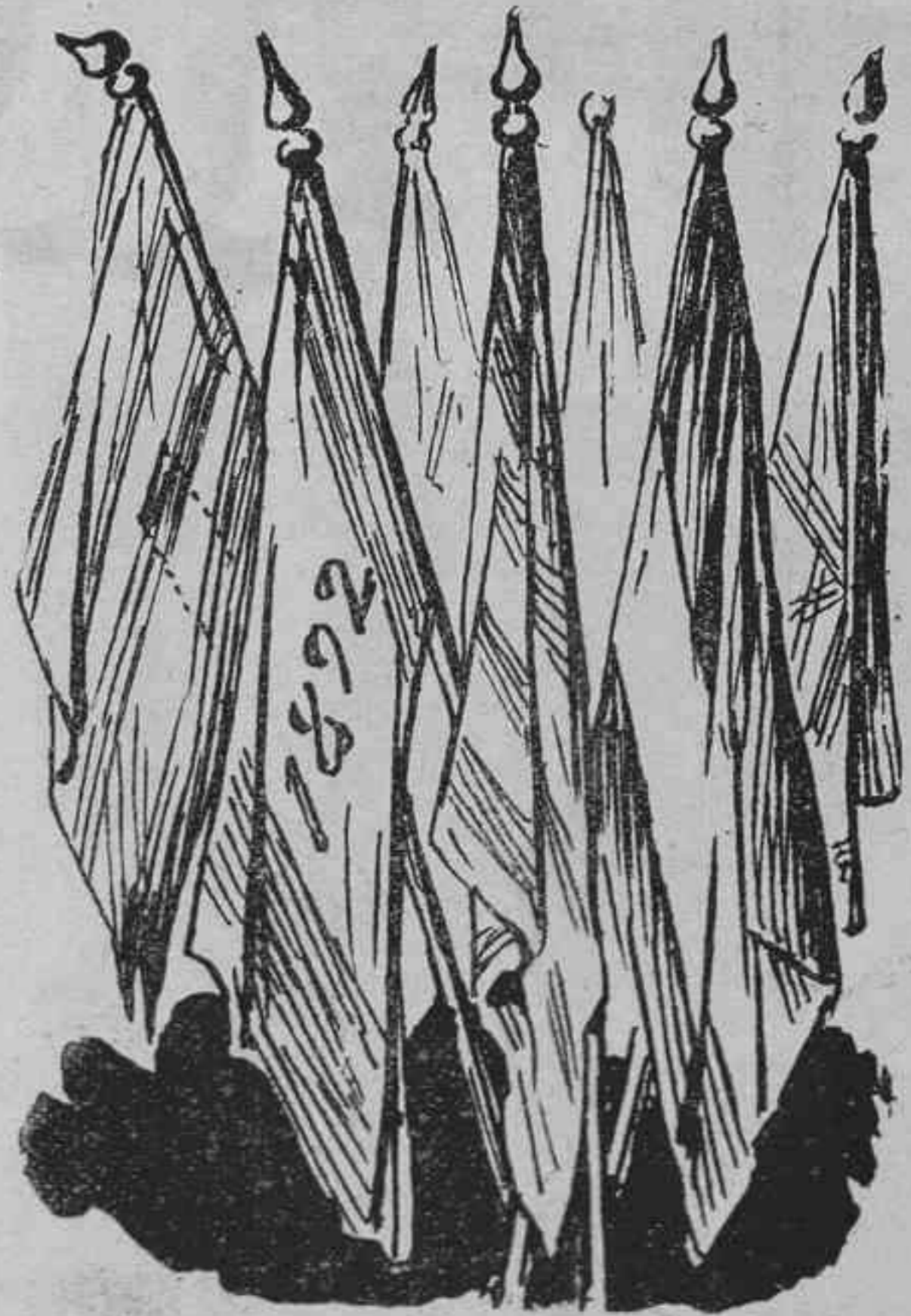
\* \*

Donchs bé, un Ajuntament com el de Sant Martí, endeutat fins á la nou del coll ¿saben en qué s' está entretenint en los actuals moments?

En buscar uns terrenos apropósit per establir un cementiri.

Si logra per fi 'l seu objecte, podrá inaugurar lo Campo-santo de una manera digna: enterranthi als seus inglesos degudament amortallats ab las láminas de la Deuda municipal.

## FESTAS Y FIRAS



Junta organizadora  
¿sab qué pot fer?  
Demani las banderas  
del Escaler.

## LA QUESTIÓ DEL CEMENTIRI DE SANT MARTÍ



—Nada, veyám qué determinarán al últim. Si 'm posarán á prop de las ayguas ó més amunt... ó més avall...

No dirán que l' Arrendataria dels mistos no vigili per la bona marxa dels seus interessos.

De una sola tungada acaba de nombrar una cinquantena de inspectors dedicats á descubrir lo contrabando que puga ferse en aquest article.

¡Cinquanta inspectors!... Mes inspectors que cerillas té cada una de las capsas que n' haurían de tenir 60, segons prevé la lley del monopoli.

Bó sería que per correspondre al zel de l' Arrendataria, cada ciudadá 's convertís en un inspector de la mateixa, produhint una denuncia per cada capsa mermada.

De aquesta manera la companyia y 'l públich quedarian en paus.

Los regidors de Gracia han tirat á codillo al seu ex-arcalde Sr. Arteaga.

En una de sas últimas sessions varen votar que havían rebut ab satisfacció la suspensió del ex-personatje, decretada pel governador de la Provincia.

Vaja: es alló de la Passió:—Y para mayor escarnio, le pusieron INRI!

¿Qué fa de las unglas lo Sr. Arteaga?

Ja que no li han servit per arraparse á la poltrona

arcaldesca ¿no ha d' emplearlas en esgardissar als seus antichs companys de glorias y fatigas?

Diu un telégrama:

«Parece que han sido detenidos en Toledo los autores del robo de la Virgen.»

Aquí del refrán castellá:—  
«Fíate en la Virgen y no corras!»

¡Quín contratemp mes tremendo!... Lo sabi alemany Golmer, inventor de una máquina per volar, fent experiments, va veure's arrollat per una ventada, cayent de una altura de un centenar de metros y rompente la viga de l' esquena.

Los que van presenciar la desgracia, podrán dir que no han pogut veure á un sabi volar.

¡Quína historia mes curiosa la del fet de Caldetas!... Encare que rápidamente, crech que per recreo dels lectors val la pena de desenvoluparla en capítuls.

Comensin á esgarrifarse... Després ja 's desesgarrifarán.

Capítul primer: «A Caldetas un senyor furiós ha patejat á la séva ninyera, débil criatura de poca edat per una falta sense importancia.»

Capítul segón: «Tan gravíssima está la pobra xicota, que ha hagut de ser conduhida al Hospital, sense esperansas de vida.»

Capítul tercer: «No es al Hospital la víctima del fet de Caldetas, sino á casa uns pa-

rents seus. S' assegura que ja es morta»

Tot aixó, lletra mes, lletra menos, ha dit la premsa diaria referintse á aquest ruidós assumpto.

Pero... continúa l' historia:

Capítul quart: «Lo jutjat entén en el fet de Caldetas.»

Capítul quint: «No es cert que la noya estigui grave ni en lo més remot perill.»

Capítul sisé: «Es fals que la ninyera haja sigut atropellada per ningú.

Y desde aquest instant, precipitantse 'ls aconteixements ab velocitat inesperada, resulta, que no ha existit, la patejadura ni ha existit la malaltia de la noya, ni ha existit el senyor furiós y hasta crech que comensa á sospitarse que ni siquiera ha existit may lo poble de Caldetas.

En cambi, 'l crim (ó lo que sigui) descubert aquests días en la falda de Montjuich, si que desgraciadament es una historia certa.

¡Quíns detalls mes horrorosos!

Un nen de dos ó tres anys, trobat mort y consumit en una barracota abandonada... Una corda lligada al coll de l' infelís criatura... Una joguina del

pobre angelet, recullida entre las pedras que mitj cubrián lo cadavre....

¿No hi veuen en aquest quadro tan repugnant com horrible, una vaga recordansa d' aquell crim del Escorial, d' aquell pobre Pedrito y aquell *Chato*?

A Fransa s' ha notat que 'ls naixements disminueixen d' un modo alarmant.

Referintse á aquest fet, un periódich lo califica de *huelga* de mares.

¿De mares!.... ¿Ja ho saben de cert que la culpa es d' ellas?

Una pregunta.

¿Quánt temps hi falta per acabarse *oficialment* l' istiu?

—Quatre senmanas escassas.

Donchs ara que l' istiu s' acosta á sas postrimerías, se li ocorreix al Ajuntament comprar trajés d' istiu pels mossos de la Casa gran.

Seguint aquesta norma, es d' esperar que per allá á mitjos de Juny á cada municipal li regali un manguito.

D' una infinitat de pobles d' Espanya 's lamentan de las tremendas pedregadas que aquests días hi han caygut, destruhint com qui diu totas las cullitas.

Ara lo que falta saber es si 'l respectable clero, que tot ho arregla ab rogativas, d' aquestas pedras que han caygut se 'n posa gayres al fetje.

¡Apretal

Un barber d' Horta ha citat judicialment als seus parroquians morosos, algun dels quals li devía la friolera de ¡setze anys!

¡832 senmanas sense pagar al barber!....

La veritat; apart de que de *parroquians* per aquest istil, mes que parroquians se 'n ha de dir plagas.... de la barbería, aquí 'l que resulta de debó afeytat no son los clients, sino 'l barber.

Quan menos, de butxaca.

El govern ha demanat al governador civil una relació detallada de totas las fábricas de ví artificial qu' existeixen en aquesta provincia.

Aviat están contadas.

Que conti totas las tabernas.... y ab una petita rebaixa té la llista feta.

Un eco de Suissa.

En los Alpes de Saboya hi ha dos alturas nomenadas la Dent del Nort y la Dent del Mitj-día.

Y com totas dugas han sigut fortificadas, per trobarse en la frontera franch-italiana, deya un turista:

—Ara sí que podém dir que l' Europa está armada fins á las dents.

## TRENCA-CAPS

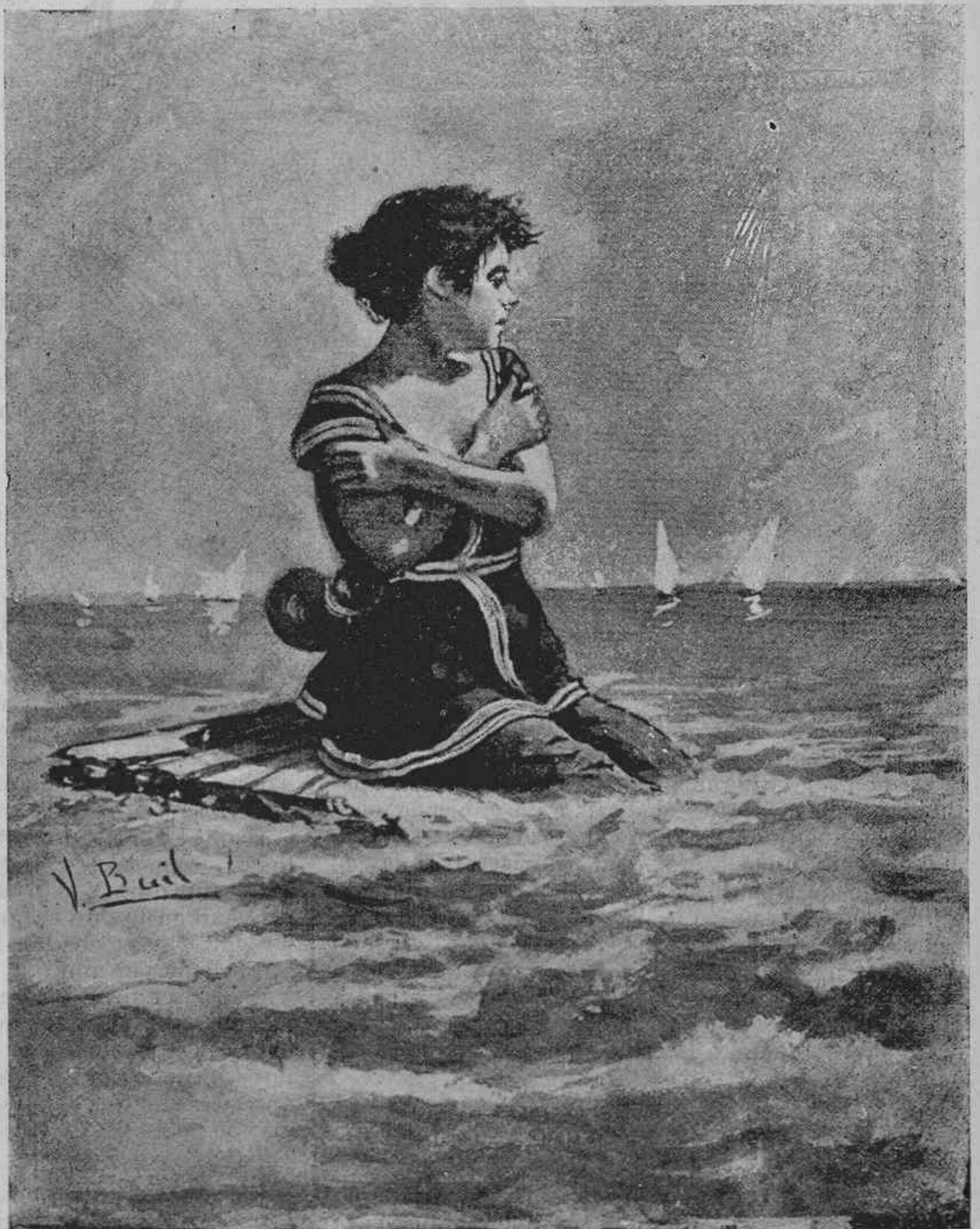
XARADA

UN ASSUMPTO IMPORTANT D' ACTUALITAT

*Al leal, formal y lliberal amic lo ciutadà AGUILETA*

M' estava l' altre día  
que de *sis-cinch* tenia algunas horas  
contemplant la gatzara

### LOS ULTIMS BANYS



—La mar ja s' esbalota,  
ja 's torna brava....  
¡Espavilarse, noyas,  
que aixó s' acaba!

que s' arma sempre allà á la «Deliciosa»,  
y arrambat allí en un *primera-dugas*  
mes carregat de fástich que altre cosa  
puig que *valor* de cap mena tenia  
per banyarme una estona,  
idees molt extranyas  
en aquells tals moments se 'm van ocorre.  
Aquí, Aguileta, avuy te las apunto;  
ves tú si la rahó 'm falta ó bé 'm sobra.

Allá en la galería  
que com sabs es ben ample y espayosa  
y desde 'hont se domina  
aquella *set-vuyt* platja plena d' homes  
fent deu mil diabluras dintre l' ayga  
boy mostrant alguns d' ells sas raras formas,  
allá, donchs, hi vaig veure,  
que estavan com aquell que está á cal sogre  
algunas senyoretas  
y moltas, moltas, donas  
com si de bonas vistas disfrutessin  
contemplant pits, esquenas... y altres cosas  
que 'ls que van á banyarse allí exhibeixen.

Com d' entre aquelles donas  
en tals moments històrichs  
surtían frases poch halagadoras  
dedicadas al sexo  
que 's gronxava al arrullo de las onas,  
no sé 'l que 'm va agafar; pro, si la cara  
llavoras no 'm va caure de vergonya  
va ser... ¿per qué negarho?...  
perque 'm 'via caygut ja feya estona.  
Vaig sentí, entre altres cosas, que una nena

## LOS HÉROES DEL PEDAL



—¡Enriquet!... ¡Sembla que no t' ha probat gayre  
l' estreno de la bicicleta!....

## PERSONATJES



Un representant de la Tabacalera filipina.

las camas de cert jove  
comparava á dos trossos de *vuyt-dugas*,  
y als pelats comparava ab una mona  
y aquells que eran peluts ab una fiera;  
y aixís, ab mala sombra  
dels homes se burlavan; més per colmo  
de tot aixó vaig veure una senyora  
que per véureho millor duya uns gemelos,  
y ab un que allí á la corda  
estava agafat fort per no ofegarse  
ab signos y altres cosas  
una *cinch-vuyt* li va quarta. ¿Eh? qué 't sembla?...  
vetaquí un argument ben plé... de sorra.

Donchs, bé; sentat aixó, pregunto jo are:  
¿per qué en la secció d' homes  
ellas entrada hi tenen sens que *prima*  
ningú 'ls digui y quan volen  
surten ó entran ab tota la sanch freda?  
(ó calenta, puig d' aixó no 'n tinch probas.)  
¿Per qué sense cap *prima-dos-tres-quarta-*  
*quinta-sis*, preferencia á n' ellas donan  
y á nosaltres se 'ns priva  
entrá á la secció d' ellas á tot' hora  
encare que una *tot* portém del Bisbe  
*sis* del que fa 'ls llensols y tovallolas?

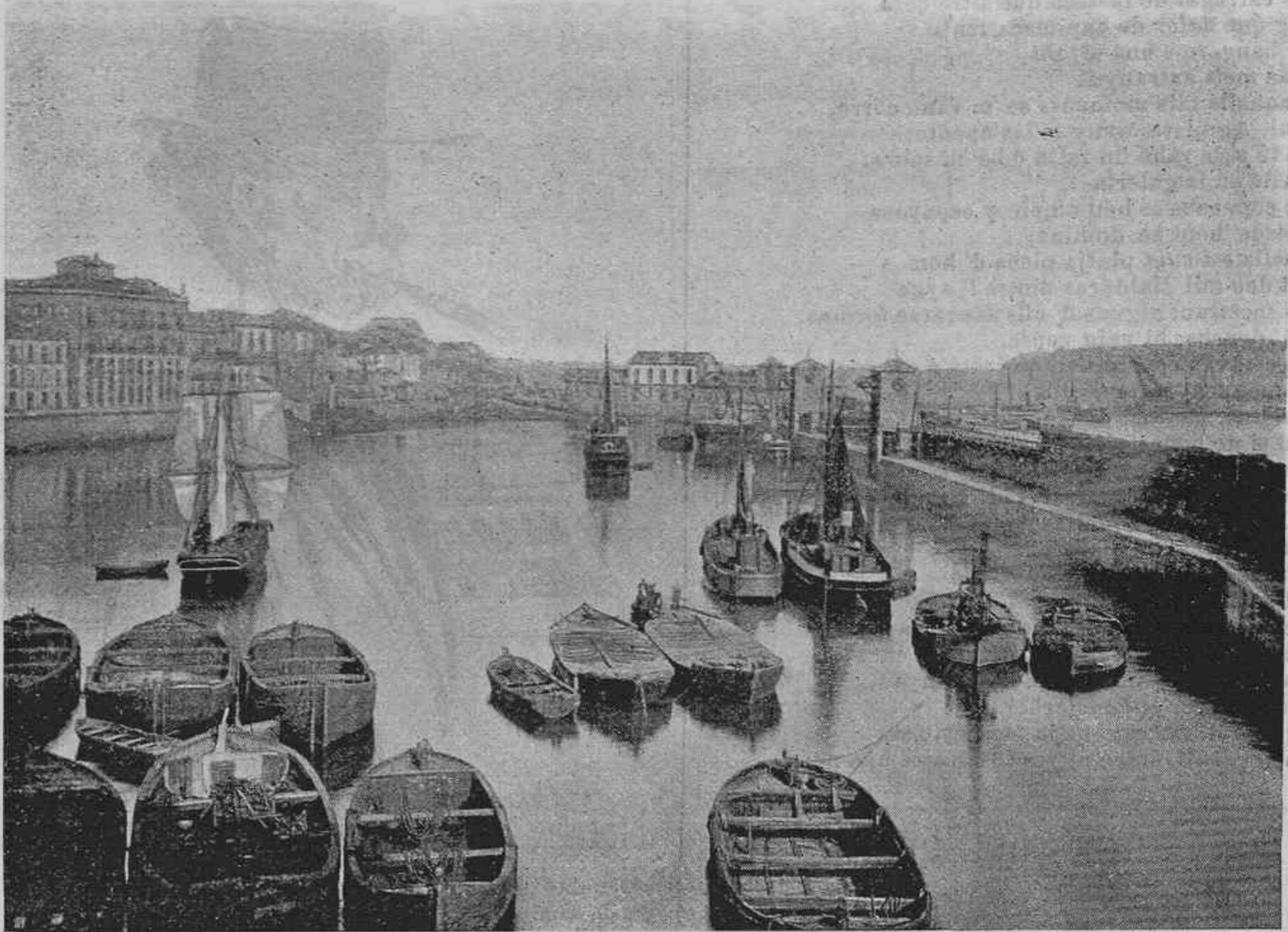
Tú tens, donchs, la paraula;  
*dos-tres-vuyt* com te sembli aquesta cosa  
y á veure si algún dia  
podém surtí ab la nostra  
obtenint lo permís pera poguerne  
entrar ab molta barra y poca roba  
allá 'hont no podém are,  
á n' allá hont diu «*Sección para señoras.*»  
A mí no 'm fa pas res que no més siga  
per l' istiu; al hivern tant se me 'n dona!

J. STARAMSA.

## ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Sego-  
na: animal doméstich.—Tercera: molts ne portan.—Quar-

## PER LAS COSTAS D' ESPANYA



GIJON.—LA DÁRSENA ANTIGUA.

ta: nom d' home.—Quinta: en los sotarranis.—Sexta: nom de dona.—Séptima: vocal.

JOSEPH ROGER.

## BOTELLA NUMÉRICA

- 1 3 —Una lletra.  
 4 3 —Nota musical.  
 6 7 —Article.  
 1 2 —Un arbre.  
 4 7 6 —Una moneda  
 1 3 4 7 —Una fruyta.  
 4 2 3 4 7 —Poble catalá.  
 1 7 3 6 6 7 —Util per la cuyna.  
 1 2 3 4 5 6 7 —Poble catalá.  
 1 7 4 3 4 7 —Un arbre.  
 1 2 3 4 7 —Poble catalá.

PEPET PANXETA.

## TRENCA-CLOSCAS

M. AVELLA DE TORRELLAS

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo nom de una població catalana.

## GEROGLIFICH

:::  
 +  
 T T T  
 +  
 D D D  
 I T X I

LLÚS.

## A V I S O

A pesar del inmenso tiraje que se ha hecho de

## BARCELONA A LA VISTA

el éxito ha sobrepujado nuestras esperanzas, y ha quedado

### AGOTADO

en pocas horas el primer cuaderno.

Se está ultimando la

### 2.<sup>a</sup> edición

con la cual serviremos los numerosos pedidos que han quedado pendientes, y de cuyos interesados solicitamos un poco de espera.

★ En prensa el cuaderno segundo ★

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

«LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

# BARCELONA A LA VISTA

HA SALIDO

el primer cuaderno

# 30

céntimos



Maravilloso album de 16 fotografías inéditas

Fotografías de Fernando Rus.—Grabado de P. Bonet.—Papel de «La Vizcaina».—Impresión de A. López Robert.

ES EL MEJOR, EL PRIMERO DE LOS ALBUMS PUBLICADOS HASTA HOY

## 30 CÉNTIMOS

Fuera de Barcelona: 35 céntimos

**NOVEDAD**

### TRATADO DE TAURAMAQUIA

DEDICADO A LUIS MAZZANTINI

por JOSÉ CORTÉS

Un tomo 8.º Ptas. 2.

**NUEVA**

### CIENCIA Y RELIGION

por MALVERT

Un tomo 8.º Ptas. 2.

## LEGISLACIÓN ELECTORAL VIGENTE PARA DIPUTADOS PROVINCIALES

Un tomo 16.º tela Ptas. 4'50.

**COLECCIÓN DIAMANTE (EDICIÓN LÓPEZ)**

**TOMO 45**

## LA CAZA DE LOS AMANTES

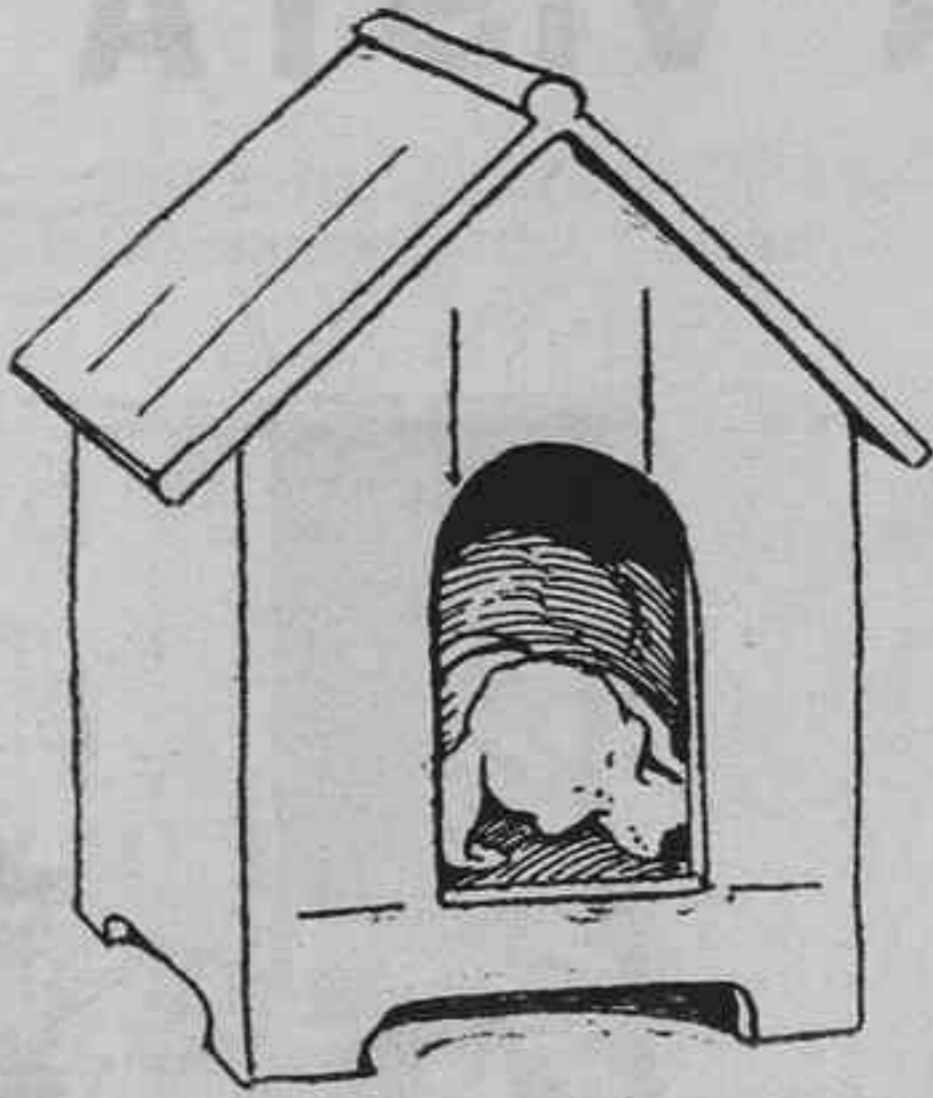
por CARLOS BERNARD

Elegante cubierta al cromo. Precio 2 reales.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, ia rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebairas.

QUENTOS GRAFICHS (per APELES MESTRES.)

EL GUARDIÀ



Es mitja nit.



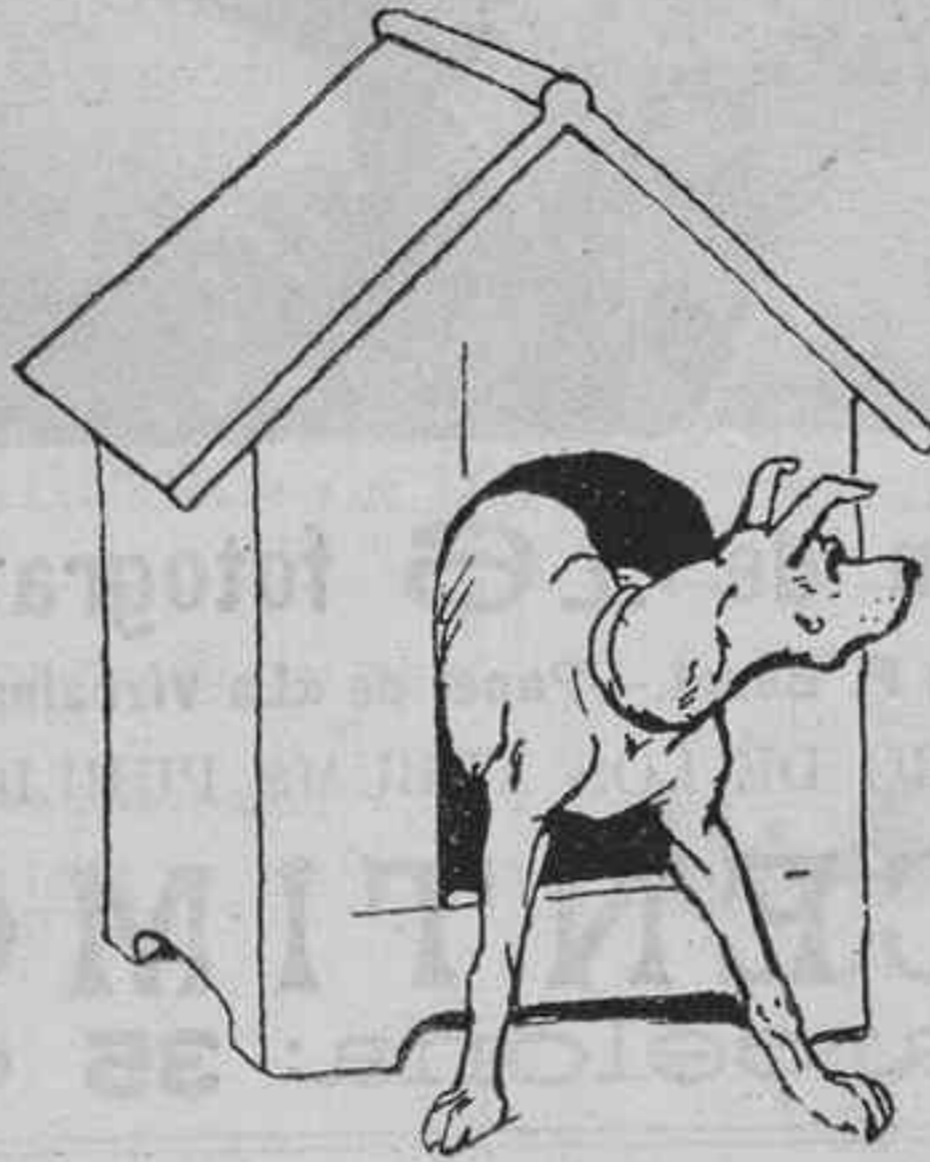
¿He?



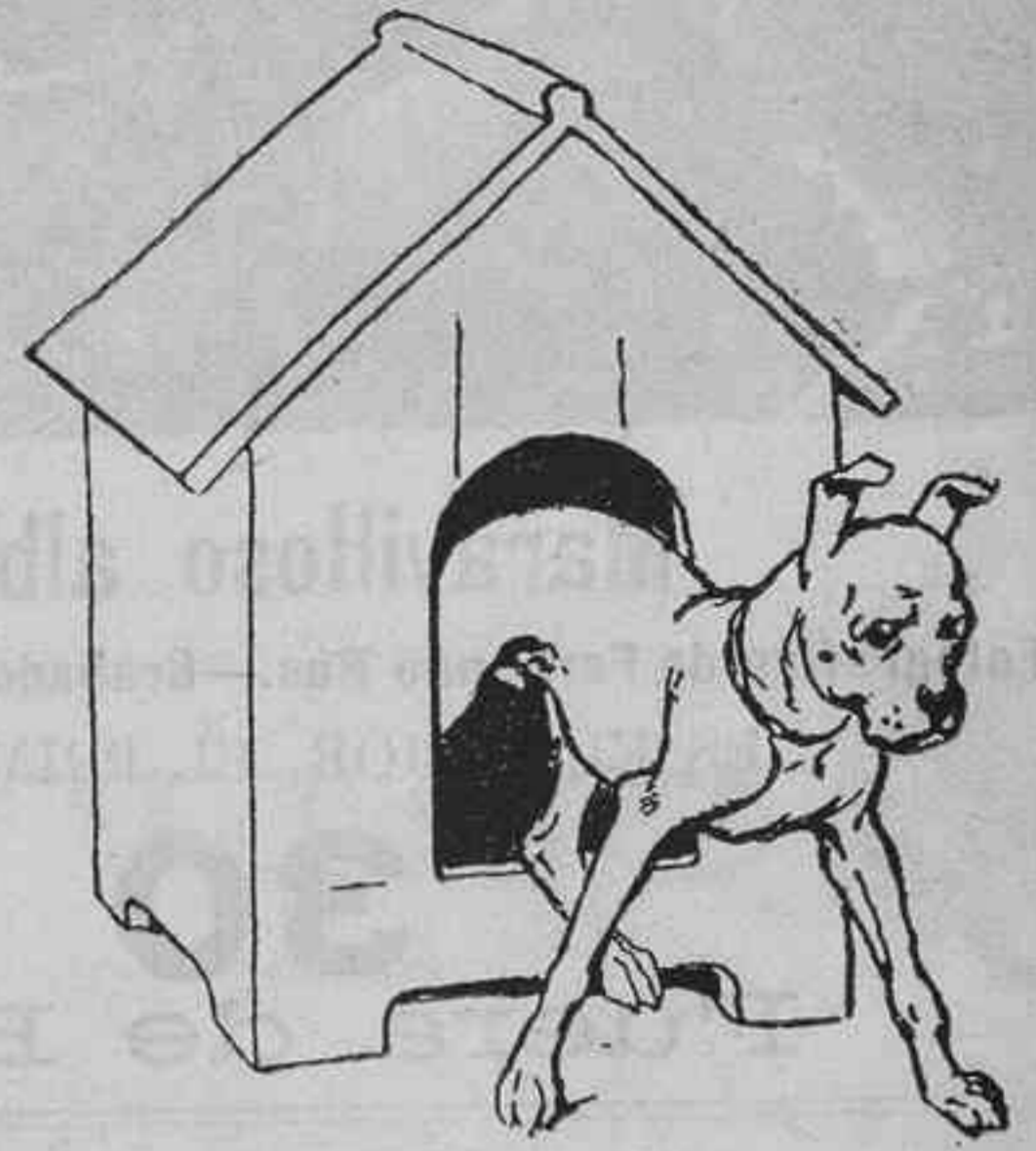
S' ha sentit soroll.



¿Qui hi ha?



Es á la porta....



Farfallejan el pany....



Sembla qu' obran....



¡Si arriba á ser un lladre me 'l....



¡¡¡Si que ho es!!!

JP